

Samarbejdsaftale mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen vedrørende jernbaneområdet.

Parter

Denne aftale er indgået af

Trafikstyrelsen
Gammel mønt 4
1117 København K

og

Arbejdstilsynet
Postboks 1228
0900 København C

§ 1 Formål

At fastlægge den fremtidige afgrænsning mellem Trafikstyrelsens og Arbejdstilsynets ansvarsområder på jernbaneområdet i Danmark.

§ 2 Områder

Stk. 1. Jernbanens sikkerhed og interoperabilitet er reguleret i lov om jernbane og dertilhørende lovgivning. Trafikstyrelsen er den ansvarlige myndighed på området. Endvidere er Trafikstyrelsen den ansvarlige myndighed på de statslige jernbaneoverkørsler – herunder såvel både vejsikkerhedsmæssige som jernbanesikkerhedsmæssige forhold.

Trafikstyrelsen udfører sine opgaver via tilsyn samt udstedelse af konkrete godkendelser, tilladelser, sikkerhedscertifikater og generelle regler.

Hvis Trafikstyrelsen vurderer, at en virksomhed ikke opfylder kravene til gældende sikkerhedsregler m.v., har Trafikstyrelsen forskellige reaktionsmuligheder, som afhænger af afvigelsens karakter og omfang. Trafikstyrelsen kan udstede påbud eller nedlægge forbud. En tredje reaktionsmulighed er dialog om de afvigelser, som Trafikstyrelsen konstaterer i sikkerhedsledelsessystemet, procedurer eller lignende.

Stk. 2. Arbejdstilsynet er den danske myndighed på arbejdsmiljøområdet. Grundlaget for Arbejdstilsynets opgaver og beføjelser er reguleret i lov om arbejdsmiljø m.fl. med tilhørende bekendtgørelser.

Gennem tilsyn, målrettet regulering og information, søger Arbejdstilsynet at medvirke til et sikkert, sundt og udviklende arbejdsmiljø på de danske virksomheder.

Arbejdstilsynet påser de arbejdsmiljømæssige forhold hos de ansatte på virksomhederne, hvilket blandt andet omfatter lokomotivførere og andet togpersonel.

Hvis Arbejdstilsynet vurderer, at en virksomhed ikke opfylder kravene i den gældende arbejdsmiljølovgivning mv., har Arbejdstilsynet forskellige reaktionsmuligheder, som afhænger af afvigelsens karakter og omfang. Arbejdstilsynet kan blandt andet udstede påbud eller nedlægge forbud.

§ 3 Ansvarsfordeling

Stk. 1. Trafikstyrelsen har i dag jf. gældende lovgivning myndighedsansvaret for at føre tilsyn og udstede godkendelser på interoperabilitets- og jernbanesikkerhedsområdet.

Litra a) Tilsyn:

Som sikkerhedsmyndighed på jernbaneområdet fører Trafikstyrelsen tilsyn med, at infrastrukturforvaltere og jernbanevirksomheder:

- Overholder gældende sikkerhedsregler
- Råder over de nødvendige sikkerheds- og kontrolsystemer
- Overholder de gældende regler vedrørende transport af farligt gods med jernbane
- Har etableret og vedligeholder et sikkerhedsledelsessystem
- Har jernbanemateriel og -anlæg, der opfylder gældende sikkerhedskrav
- Overholder gældende regler om interoperabilitet

Desuden fører Trafikstyrelsen tilsyn med, at personer, der udfører sikkerhedsklassificerede funktioner, besidder de nødvendige helbredsmæssige og faglige kvalifikationer.

Litra b) Godkendelser:

- At godkende køretøjer og dets anvendelse (konstruktion, vedligeholdelse, læsningstilstand, klargøring mv.)
- At godkende infrastruktur og dets anvendelse (broer, tunneller, spor, kørestrømsanlæg, perroner, radiosystemer, signaler, sikringsanlæg, fjernstyringsanlæg og togkontrolsystemer, overkørsler mv.)

- At godkende tekniske og trafikale sikkerhedsregler
- At godkende uddannelser for funktioner med sikkerhedsmæssige opgaver

Stk. 2. Arbejdstilsynet har jf. gældende lovgivning i dag ansvaret for:

- Arbejdsmiljøforholdene i relation til bygge- og anlægsarbejde på jernbaneområdet.
- Arbejdsmiljøforholdene i relation til etablering og anvendelse af spor og sporkørende materiel, der udelukkende anvendes i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde, når sporet anvendes til transport af medarbejdere, værktøj og materialer, der ikke er tilsluttet jernbane.
- Sikkerhed og sundhed for de personer, der er beskæftiget med jernbanedrift.
- De beskæftigedes sikkerhed og sundhed inden for de områder, der er omfattet af arbejdsmiljøloven, herunder bl.a.:
 - arbejdets udførelse i relation til den ansattes sikkerhed og sundhed
 - arbejdsstedets indretning (faste, skiftende, byggepladser)
 - tekniske hjælpemidler (indretning og anvendelse)
 - stoffer og materialer
 - hviletid og fridøgn
 - virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde
 - beskæftigelse af børn og unge
 - Arbejdstøj og personlige værnemidler

Stk. 3. Specifikke ansvarsområder og eventuel afgrænsning imellem områderne er nærmere specificeret i bilag til aftalen.

- Bilag 1: Dampkedler, dampgeneratorer og andet trykbærende udstyr, der transporteres eller er fast monteret på rullende materiel/jernbane.

§ 4 Underretningspligt

Stk. 1. Bliver Trafikstyrelsen under udøvelsen af tilsyn med jernbanesikkerheden opmærksom på forhold, som må antages at stride imod arbejdsmiljøloven, meddeles dette straks til Arbejdstilsynet.

Stk. 2. Bliver Arbejdstilsynet under udøvelsen af tilsyn med arbejdsmiljø opmærksom på forhold, som må antages at stride imod jernbanens sikkerhed eller interoperabilitet, meddeles dette straks til Trafikstyrelsen.

§ 5 Koordinering

Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen sikrer en løbende koordinering og gensidig vidensudveksling på de ansvarsområder, hvor der er fælles snitflader mellem de to myndigheders regulering. Arbejdstilsynet orienterer Trafikstyrelsen om tilsynsplaner, og de to myndigheder aftaler proces for håndtering af sager, der måtte konstateres i de fælles snitflader mellem de to myndigheders ansvarsområder.

Dette sker med henblik på at sikre den mest hensigtsmæssige håndtering af de relevante regelsæt, idet målsætningen er at tilgodese såvel jernbanens sikkerhed og interoperabilitet samt de beskæftigedes arbejdsmiljømæssige forhold.

Det vil typisk være tilfældet ved bl.a. lokomotivførernes arbejdsforhold, arbejdspladser i eller nær trafikerede spor, rangerarbejde, arbejdspladsbaner tilsluttet jernbaner m.v."

Den nærmere udmøntning omkring koordinering m.v. er fastlagt på møde mellem Trafikstyrelsen og Arbejdstilsynet den 23. november 2009, jf. mødereferatet fra dette møde.

§ 6 Ikrafttræden og opsigelse

Stk. 1. Aftalen træder i kraft den 1. januar 2010.

Stk. 2. Aftalen kan opsiges skriftligt af hver af parterne med 1 måneds varsel.

Stk. 3. Aftalen erstatter den eksisterende samarbejdsaftale mellem Jernbanetilsynet og Arbejdstilsynet, som trådte i kraft den 8. oktober 1999.

16. december 2009

Jens Jensen
Direktøren for Arbejdstilsynet

18 . december 2009

Carsten Falk Hansen
Direktøren for Trafikstyrelsen

Bilag 1

Godkendelse af og tilsyn med trykbærende udstyr, der transporteres eller er fast monteret på rullende jernbanemateriel.

Arbejdstilsynets ansvar.

Trykbærende udstyr skal have den nødvendige styrke, således at den akkumulerede energi ikke medfører uacceptable risici. De påvirkninger udstyret udsættes for under jernbanedrift, herunder rangering, skal tages i betragtning.

Arbejdstilsynet forvalter lovgivningen om trykbærende udstyr, herunder godkendelse af- og tilsyn med udstyret. Ansvar dækker både konstruktion, ombygning, uddannelse, betjening og vedligeholdelse af udstyret.

Trafikstyrelsens ansvar.

Trafikstyrelsen skal godkende, at det trykbærende udstyr er konstrueret således, at de jernbanesikkerhedsmæssige funktioner, som er relevante for drift af materiellet, er identificeret og tilsikret, f.eks. bremseevne.

Den nærmere grænsedragning fastlægges i et fortolkningsnotat.

Notat om grænsedragningen mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen med hensyn til trykbærende udstyr

Dette notat skal i henhold til bilag 1 i aftalen mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen fastlægge den nærmere grænse mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsens område med hensyn til det trykbærende udstyr.

Hjemmel

Bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr og bekendtgørelse om indretning, ombygning og reparation af trykbærende udstyr stiller krav om kontrol med trykbærende udstyr.

Ansvarsfordeling

Arbejdstilsynets ansvar

Arbejdstilsynet forvalter lovgivningen om trykbærende udstyr, herunder godkendelse af- og kontrol med udstyret. Ansvar for kontrol med, at udstyret anvendes, vedligeholdes, ombygges, repareres og indrettes således, at udstyret ikke udgør en sikkerheds- og sundhedsrisiko.

Trafikstyrelsens ansvar

Trafikstyrelsen skal godkende, at det trykbærende udstyr er konstrueret således, at de jernbanesikkerhedsmæssige funktioner, som er relevante for drift af materiellet, er identificeret og tilsikret, fx bremseevne.

Pasning af dampkedler

Arbejdstilsynets generelle regler om kedelcertifikater, det vil sige krav om relevant kedelpassercertifikat eller uddannelse og erfaring svarende hertil, gælder for denne aftale.

Fyrbøderuddannelsen kan sidestilles med kedelpasseruddannelsen på følgende vilkår:

Fyrbøderaspiranten gennemfører teoriuddannelsen efter Arbejdstilsynets regler, hvorefter der gennemføres aspiranttid afsluttet med et prøvebevis.

Den lokomotivtekniske attestkørsel gennemføres efterfølgende i regi af Trafikstyrelsen under overværelse af Trafikstyrelsens tilsynsførende, og resultatet indføres i aspirantens uddannelsespapirer.

Tilsyn, kontrol og godkendelse af dampkedler

Tilsyn med dampkedler mv. skal varetages af personer, som har kendskab til gældende regler, teoretisk og praktisk erfaring i drift, istandsættelse og vedligeholdelse af udstyret, og endvidere er godkendte som fyrbødere og/eller kedelpassere. Inspektionsorganer akkrediteret af DANAK gennemfører opstillingskontrol og periodiske undersøgelser.

Arbejdstilsynet fører tillige tilsyn med området som led i Arbejdstilsynets almene tilsyn.

Tilsyn, revision og prøvning skal kontrolleres og godkendes af et akkrediteret inspektionsorgan i forbindelse med periodiske undersøgelser eller af prøvningsorganer ved ombygning og væsentlig reparation med henblik på verifikation af udstyret, således at de væsentlige sikkerhedskrav er opfyldt.

Vejledende oversigt over dele og komponenter, som Arbejdstilsynet har ansvaret for:

Damplokomotiver

1. Dampkedel
2. Maskine
3. Sekundære komponenter

Ad.1

Kedel

Vandstandsglas

Prøvehaner

Kedelmanometer

Varmemanometer

Injektorer

Fødepumper

Skumhaner

Kedelventiler

Sikkerhedsventiler

Dampfordeler

Ad.2

Regulator

Overheder

Kraftdamprør

Cylindre

Glidermanometer

Pyrometer

Ad.3

Fløjte

Ringblæser

Kompressor

Generator

Dampbremse

Varmedamp

Dampgeneratorer til levering af dampvarme i tog

Generator/kedel

Brænder med div. reguleringsudstyr

Sikkerhedsudstyr

Fødepumper

Trykluftanlæg på tog

Kompressor

Hovedluftbeholder

Hjælpeluftbeholder

Sikkerhedsventiler

Bremsecylindre

Bremseledning

Haner og ventiler mv.

Fødeledning

Styreventiler

Bremseventiler

Bremsekoblinger og bremsehaner

Grænseflade, dampkedel

Arbejdstilsynets område er kedlens vand/damp-side frem til flangesamlingen mellem kedel og kraftdamprør. Trykprøvningen udføres efter Arbejdstilsynets regler og retningslinjer herfor. Flangesamlingen er en naturlig grænseflade, idet der monteres en blindflange i forbindelse med trykprøvningen af dampkedlen.

Efter trykprøvningen af kedlen, foretager ejer/bruger en funktions- og sikkerhedsafprøvning af damplokomotivet under overværelse af Trafikstyrelsens tilsynsførende og prøven noteres i lokomotivets bog.

Konklusionsreferat fra møde mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen om samarbejdsaftale, herunder fortolkningsnotat om damp

Notat

Journal T155-000013

Dato 24.11.2009

Med hensyn til hovedaftalen blev der på mødet den 23. november 2009 mellem Arbejdstilsynet og Trafikstyrelsen aftalt følgende:

1. §§ 1, 2 og 4 er ok. I § 3, stk. 2, 2. punkt fjernes ", og når hastigheden ikke overstiger 40 km/t".
2. Med hensyn til udformningen af § 5 og den praktiske håndtering:
 - a. Der var enighed om, at der er to muligheder: Enten at beskrive objektet lidt skarpere eller beskrive proceduren for samarbejdet.
 - b. Såvel Arbejdstilsynet som Trafikstyrelsen har to forskellige slags tilsyn – planlagte og ad hoc. Med hensyn til de planlagte tilsyn blev det aftalt, at der skal være ½ årlige koordineringsmøder mellem myndighederne. Med hensyn til ad hoc tilsynene blev det aftalt, at de tilsynsførende vil være instrueret i aftalen og dens grænseområder, herunder Trafikstyrelsens område. Ovenstående fremgangsmåde evalueres løbende på de ½ årlige møder.
 - c. Arbejdstilsynet udarbejder et nyt forslag til § 5, således at den ovennævnte tvedeling fremgår.
 - d. Samarbejdsaftalen skal indgå i instrukser hos begge myndigheder. Instrukserne sendes til orientering til den anden myndighed.
3. Trafikstyrelsen laver en tilføjelse i aftalens bilag 1, som henviser til grænsedragningsnotatet (og samme henvisning laves i notatet).
4. Det vil være henholdsvis Arbejdstilsynets direktør og Trafikstyrelsens direktør, som underskriver aftalen.

Med hensyn til grænsedragningsnotatet blev det aftalt, at Arbejdstilsynet kigger på afsnittet om tilsyn, kontrol og godkendelse af dampkedler.

Med hensyn til deadline blev det aftalt, at der senest **fredag den 27. november 2009** fremsendes de aftalte ændringer, forslag m.v.